

sesvist foretages og overværes af personer af andet køn end den indsatte. Dette gælder dog ikke, hvis undersøgelsen skal foretages af sundhedspersonale.

Om baggrunden for bestemmelsen henvises til Straffelovrådets betænkning nr. 1355/1998, side 247, hvoraf det fremgår, at Straffelovrådet – ligesom rådets arbejdsgruppe vedrørende en lov om fuldbyrdelse af straf mv. i betænkning nr. 1181/1989 om en lov om fuldbyrdelse af straf mv., bind I, side 218 f. – ville foretrække, at der i straffuldbyrdelsesloven kunne optages en regel, hvorefter undersøgelse af den indsatte person kun måtte foretages af personer af samme køn som den undersøgte, medmindre der var tale om en rent overfladisk undersøgelse af den indsatte tøj. Straffelovrådet noterede sig imidlertid, at fordelingen af mandligt og kvindeligt opsynspersonale ville vanskeliggøre gennemførelsen af en sådan ordning i praksis, således som det også fremgår af den nævnte arbejdsgruppes betænkning. Reglen ville efter rådets opfattelse derfor kunne få den utilsigtede virkning, at kvindelige indsatte, der ønskedes undersøgt, måtte hensættes i énrum i en ofte længere periode, før undersøgelsen kunne gennemføres. Straffelovrådet kunne på den baggrund tilslutte sig, at der i arbejdsgruppens betænkning ikke var stillet forslag om en sådan regel, og kunne samtidig tiltræde arbejdsgruppens forslag om, at undersøgelse, der indebærer afklædning, så vidt muligt kun må foretages af personer af samme køn som den undersøgte eller af sundhedspersonale.

Det fremgår af bemærkningerne til det fremsatte lovforslag, at Justitsministeriet med enkelte ændringer kunne tiltræde Straffelovrådets udkast til bestemmelse om undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum. Justitsministeriet fandt i lighed med Straffelovrådet og rådets arbejdsgruppe, at undersøgelse af den indsatte person – bortset fra overfladisk undersøgelse af den pågældendes tøj – ideelt set kun burde foretages af personer af samme køn som den indsatte eller af sundhedspersonale, men ministeriet var enig i det af Straffelovrådet anførte om vanskelighederne ved at gennemføre en sådan regel i praksis. Justitsministeriet fandt imidlertid, at det burde præciseres i lovtæksten, at undersøgelse af den indsatte person, der indebærer afklædning, kun undtagelsesvis bør foretages eller overværes af personer af andet køn end den pågældende, medmindre der er tale om sundhedspersonale. Der henvises til Folketingstidende 1999-2000, Tillæg A, sp. 3709. Den nugældende bestemmelse i straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 5, er affattet i overensstemmelse med Justitsministeriets overvejelser.

I undersøgelsesvejledningens pkt. 6 er det med henvisning til de nævnte forarbejder anført, at undersø-

gelse ved en person af andet køn end den indsatte f.eks. vil kunne ske i tilfælde, hvor den kønsmæssige fordeling af personalet i den enkelte institution betyder, at overholdelse af reglen i § 60, stk. 5, vil medføre, at den indsatte må udelukkes fra fællesskab i en længere periode, indtil undersøgelsen kan foretages. Det forudsættes i den forbindelse, at der tages vidtgående hensyn til den indsatte egne ønsker. Foretrækker en indsat således at være udelukket fra fællesskab i længere tid som forudsætning for visitation ved personale af samme køn som den indsatte, bør den indsatte ønske respekteres, medmindre dette i særlige tilfælde ikke findes forsvarligt af sikkerheds- eller ordnsmæssige grunde eller af hensyn til muligheden for at forhindre selvmord eller anden selvbeskadigelse.

Endvidere skal der efter undersøgelsesbekendtgørelsens § 8, stk. 1, nr. 2, gøres notat om undersøgelser, som indebærer afklædning, og som undtagelsesvis foretages eller overværes af personer af andet køn end den indsatte.

Kravet om, at undersøgelse, der indebærer afklædning, kun undtagelsesvis må foretages og overværes af personer af andet køn end den indsatte, gælder som nævnt ikke for sundhedspersonale, jf. straffuldbyrdelseslovens § 60, stk. 5, 2. pkt. Undersøgelse, som skal forestås af sundhedspersonale, og som indebærer afklædning, vil således kunne foretages og overværes af en til fængslet knyttet læge eller sygeplejerske, også selv om den pågældende er af andet køn end den indsatte.

En nærmere undersøgelse af den indsatte person i medfør af § 60, stk. 2, må kun foretages under medvirken af en læge, jf. § 60, stk. 6. Lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den indsatte tilstand er lægeligt forsvarligt.

3.2. Europarådets rekommandation om europæiske fængselsregler

Europarådets Ministerkomité vedtog den 12. februar 1987 rekommandation nr. R (87) 3 om europæiske fængselsregler. Rekommandationen, der ikke var retligt bindende for medlemsstaterne, indeholdt ingen særlige bestemmelser om undersøgelse af den indsatte person.

Den 11. januar 2006 vedtog Europarådets Ministerkomité rekommandation REC(2006)2 om europæiske fængselsregler. Rekommandationen, der erstatter rekommandation nr. R (87) 3, er ikke retligt bindende for medlemsstaterne. Rekommandationen ledsages af et forklarende memorandum.